

PUBLISKAIS PĀRSKATS

2021. G A D S

IEKŠĒJĀS DROŠĪBAS BIROJS

*Iekšējās drošības biroja priekšnieks
Valters Mūrnieks*

Aizvadītajā gadā Iekšējās drošības birojs veica būtisku ieguldījumu savā veiktspējā, paaugstinot pirmstiesas izmeklēšanas efektivitāti, izveidojot analītisko grupu finanšu izmeklēšanā, aktualizējot vadlīnijas paralēlās finanšu izmeklēšanas veikšanai un nodrošinot nodarbināto profesionālo pilnveidi. Iestādes kapacitātes stiprināšanas pasākumu īstenošana ļāva sasniegt ievērojamus rezultātus Biroja darbības jomā, vēl vairāk paaugstinot darba kvalitāti un izmeklējot arvien komplicētākus kriminālprocesus.

2021.gadā Birojs veica izmeklēšanu 143 kriminālprocesos. Efektīvāk organizējot izmeklēšanas darbu, ir būtiski samazinājies iepriekšējos laika posmos uzsākto kriminālprocesu skaits, kuros tiek turpināta izmeklēšana.

Jāatzīmē, ka viena procesa ietvaros arvien biežāk tiek izmeklēti vairāki noziedzīgi nodarījumi ar lielāku iesaistīto personu skaitu nekā tas bijis iepriekš: 2021.gadā kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti 45 kriminālprocesi pret 99 aizdomās turētām personām par 156 noziedzīgiem nodarījumiem.

Vērā ņemami ir Biroja veiktās finanšu izmeklēšanas rezultāti, arestējot noziedzīgi iegūtus naudas līdzekļus, transportlīdzekļus un nekustamo īpašumu 1,2 milj. eiro vērtībā.

2021.gadā Birojs turpināja efektīvi darboties noziedzības prevencijas jomā, organizējot konferences, piedaloties publiskajās diskusijās, veicot Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu iekšējās kontroles sistēmu izvērtējumu, sadarbojoties ar šīm iestādēm pretlikumīgas rīcības risku novēršanā, un uzklaustot iedzīvotājus, kā arī sniedzot konsultācijas, t.sk. izmantojot bezmaksas informatīvo uzticības tālruni. Labi informētā sabiedrība, kurai piemīt nulles tolerance pret valsts pārvaldē izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, ētisko principu ievērošana, efektīvas institūciju iekšējās kontroles sistēmas, kā arī soda neizbēgamības preventīvais efekts ir noziedzības novēršanas stūrakmens.

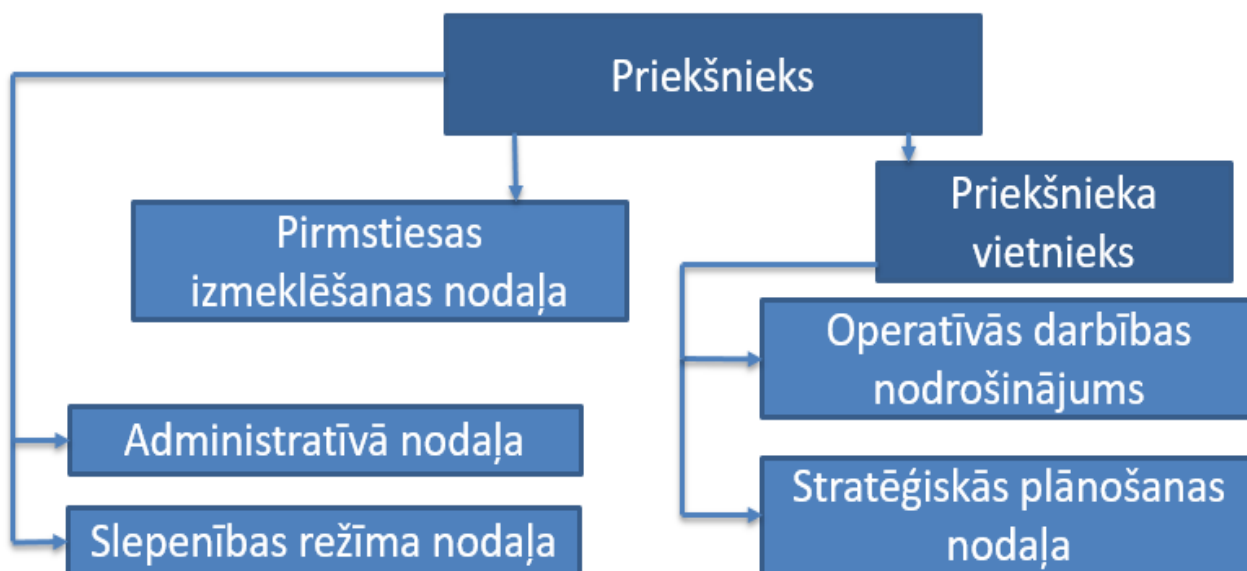
Noziedzības efektīva novēršana un apkarošana prasa ne tikai attīstītu normatīvo bāzi, labi sagatavotu personālu un materiāltehnisko nodrošinājumu, bet arī ciešu saikni ar sabiedrību un pastāvīgu starpinstitūciju sadarbību nacionālā un starptautiskā līmenī. Šo aktuālo jautājumu risināšana stiprinās pamatu noziedzības mazināšanai arī Biroja kompetences jomā.

Vīzija - Valsts drošību un sabiedrisko kārtību nodrošina godprātīgas un uzticamas amatpersonas

JURIDISKAIS STATUSS UN KOMPETENCE

Iekšējās drošības birojs ir iekšlietu ministra tiešā pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kuras funkcijās ietilpst atklāt, izmeklēt un novērst noziedzīgus nodarījumus, kurus izdarījuši Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu (izņemot Valsts drošības dienesta) nodarbinātie, kā arī ar vardarbību saistītus noziedzīgus nodarījumus, kurus, pildot dienesta pienākumus, izdarījušas Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm, Ostas policijas un pašvaldības policijas darbinieki.

STRUKTŪRA

IEKSL
INTERNAL SECURITY

Informatīvais
uzticības tālrunis
67209055

**Neesi vienaldzīgs! Informē par
notikušu vai plānotu noziedzīgu
nodarījumu!**

IESNIEGUMI

963

231

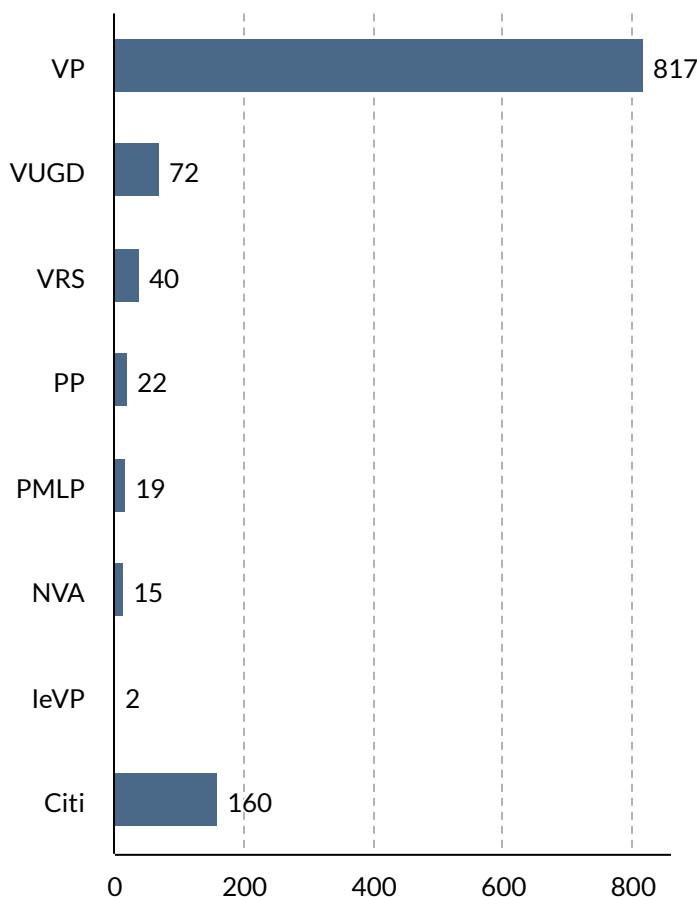

91

INFORMĀCIJA,
KONSULTĀCIJAS

2021.gadā Birojā saņemti kopā 1147 iesniegumi, kas ir par 16,6% mazāk nekā 2020.gadā. Tajā pašā laikā par 16,2% pieaudzis iesniegumu skaits, kuru izskatīšana ietilpst Biroja kompetencē. Par 58,9% samazinājies anonīmi saņemto iesniegumu skaits. Minētais skaidrojams ar Biroja preventīvo darbu, gan veicot sabiedrības informēšanas aktivitātes, gan sniedzot konsultācijas, izmantojot informatīvo uzticības tālruni.

Atskaites periodā izskatīti 963 fizisku un juridisku personu iesniegumi, t.sk. no citām iestādēm Birojam pēc piekritības pārsūtītie iesniegumi. Pēc piekritības saņemto iesniegumu skaits samazinājies par 7,5%, salīdzinot ar 2020.gadu. Samazinājums skaidrojams ar Covid-19 pandēmijas ierobežošanas noteikumiem pasākumiem, kā rezultātā samazinājās iespēja personām informāciju sniegt personiski klātienē, kā arī ar savstarpēju personu kontaktu ierobežojumiem un salīdzinoši mazāku nepieciešamību attiecīgām tiesībaizsardzības iestādēm iesaistīties noteiktās sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanas jomās.

REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

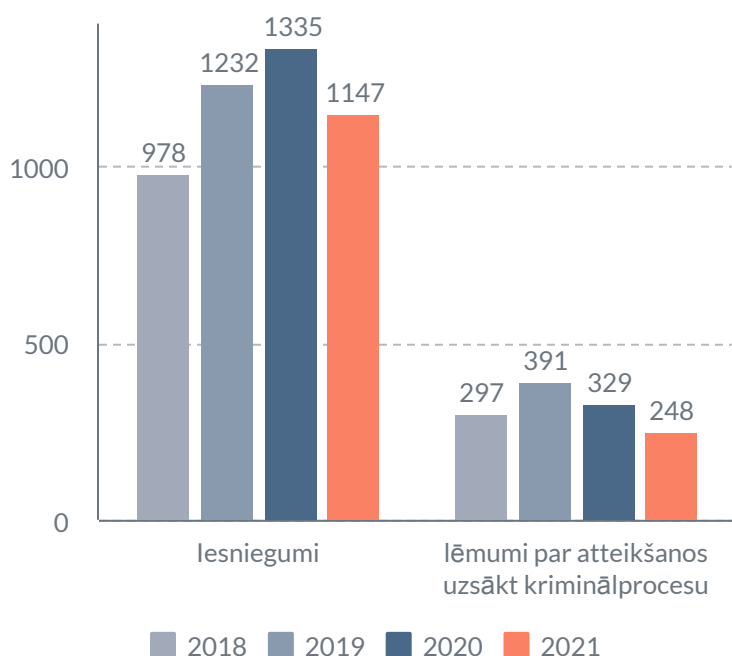
Joprojām saglabājas tendence, ka visvairāk iesniegumi tiek saņemti par iespējamiem likumpārkāpumiem, kas saistīti ar vardarbību un citiem dienesta laikā izdarītajiem amatpersonu pārkāpumiem. 2021.gadā visvairāk pieauga iesniegumu skaits par dienesta viltojumiem un neizpaužamu ziņu izpaušanu, bet samazinājās - par koruptīviem nodarījumiem un bezdarbību.

IESNIEGUMI PAR NOZIEDZĪGIEM NODARĪJUMIEM VALSTS INSTITŪCIJU DIENESTĀ

Noziedzīgs nodarījums	2019.gads	2020.gads	2021.gads
Vardarbība	322	212	266
Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, pilnvaru pārsniegšana	150	136	149
Neizpaužamu ziņu izpaušana	46	33	49
Dienesta viltojumi	71	28	46
Korupcija	79	40	23
Bezdarbība	63	26	20

LĒMUMI PAR ATTEIKŠANOS UZSĀKT KRIMINĀLPROCESU

2021.gadā Iekšējās drošības birojā pieņemti 248 lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. Lielāka daļa ir lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu par iespējamu vardarbību vai tās piedraudējumu, pildot dienesta pienākumus - 149.

2021.gadā Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas izmeklēšanas uzraudzības nodaļai nosūtīti 45 atteikuma materiāli pārbaudes veikšanai. Papildus pārbaudei saņemti 4 materiāli. Statistikas dati apliecina pozitīvu iesniegumu izskatīšanas kvalitātes raksturojošu tendenci – papildus pārbaudei 2019.-2021.gadā vidēji saņemti 8-9% no pārbaudei nosūtītajiem atteikuma materiāliem.

IDB

Objektīva un neatkarīga izmeklēšana

KRIMINĀLPROCESI

Analizējot pirmstiesas izmeklēšanā esošos kriminālprocesus, vērojama izmeklējamu lietu sarežģītības un izmeklēšanā izmantojamo resursu apjoma palielināšanās tendence.

2021.gadā Birojā konstatētas dažādas izmeklēto dienesta noziegumu izpausmju formas un plašs izmeklējamu noziedzīgo nodarījumu veidu spektrs, tostarp ekonomiska rakstura noziegumi, t.sk. noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana (2021.gadā uzsākti/saņemti 5 kriminālprocesi). Mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un praktiskajā darbā pastāvīgi tiek paaugstināta izmeklētāju kvalifikācija šādu sarežģītu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā.

Izmeklēto kriminālprocesu ietvaros uzlikts arests 22 personu (t.sk. 3 juridisko personu) mantai: arestēta skaidra nauda un naudas līdzekļi bankas kontos ap 600 tūkst. eiro apmērā, 14 nekustamie īpašumi vairāk nekā 191 tūkst. eiro vērtībā un 33 transporta līdzekļi ap 395 tūkst. eiro vērtībā.

143

IZMEKLĒTI

48

UZSĀKTI

32

SAŅEMTI

600
tūkst. eiro

ARESTĒTI FINANŠU
LĪDZEKĻI

ARESTĒTS ĪPAŠUMS

33

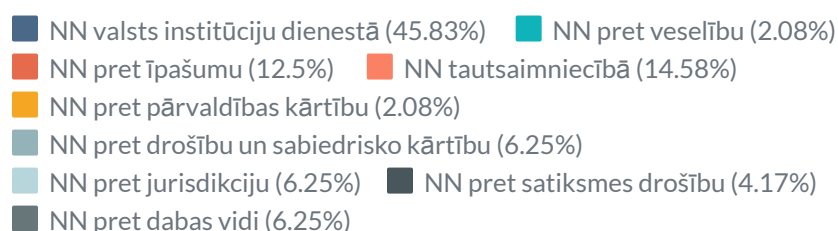
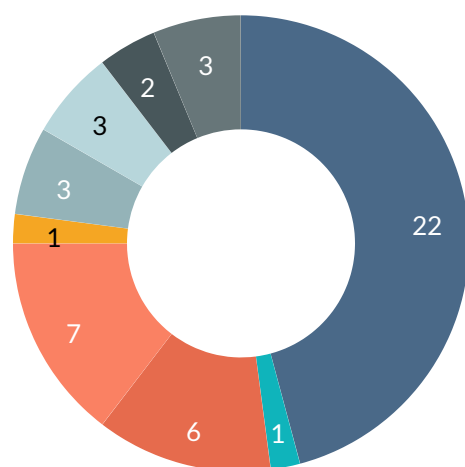
14

Kriminālprocesu ietvaros pieaug finanšu analīzes apjoms, piemēram, kontu analīzes apjoms pieauga par 76%. Kriminālprocesos tiek veikta pārbaude par personām piederošajiem nekustamajiem īpašumiem, transportlīdzekļiem, banku kontiem, kontos esošajiem naudas līdzekļiem un to virzību, Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajām amatpersonu deklarācijām u.c.

REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

2021.gadā Birojā uzsākti 48 kriminālprocesi par 89 noziedzīgiem nodarījumiem (par 10 kriminālprocesiem mazāk, bet par 12 noziedzīgiem nodarījumiem vairāk nekā 2020.gadā). Efektīvāk veicot pirmstiesas izmeklēšanu, par 30,8% samazinājies iepriekšējos periodos uzsākto kriminālprocesu skaits, kuros tiek turpināta izmeklēšana. Pēc piekritības saņemti par 19% vairāk kriminālprocesi nekā 2020.gadā. Konstatēts, ka uz Biroja operatīvajā darbībā iegūtās informācijas pamata uzsākto kriminālprocesu īpatsvars sastādīja 27% (2020.gadā 46,5%). Pieaugot kriminālprocesu apjomam un sarežģītībai, palielinājās kriminālprocesu skaits, kas ir izdalīti no citiem kriminālprocesiem.

No uzsāktajiem kriminālprocesiem – 22 vai 49% (2020.gadā - 50%, 2019.gadā – 66%), uzsākti par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā.

2021.gadā, salīdzinot ar 2020.gadu, piecreiz ir palielinājies ar neizpaužamo ziņu izpaušanu saistīto nodarījumu skaits. Turpretī kukuļņemšanas gadījumu skaits ir samazinājies vairāk nekā 1,5 reizi salīdzinājumā ar 2020.gadu un gandrīz 2,5 reizes salīdzinājumā ar 2019.gadu

AIZTURĒTAS
PERSONAS

15

Reģistrētie koruptīvas rīcības gadījumi saistīti ar pretlikumīgu labuma pieņemšanu vai pieprasīšanu, visvairāk gadījumos, ko veic Valsts policijas amatpersonas, kas veic funkcijas satiksmes uzraudzības un pirmstiesas izmeklēšanas jomā. Kukuļa apmēri ir dažādi – no 15 līdz 1400 eiro, t.sk. kas ņemti sistemātiski. Funkciju veikšana, kas saistīta ar lēmumu pieņemšanu, rada papildu korupcijas riskus un ir ņemama vērā, izvērtējot iekšējās kontroles mehānismus. Noziedzīgie nodarījumi – dienesta pilnvaru pārsniegšana - pārsvarā saistīti ar vardarbības pielietošanu, veicot kriminālprocesuālās darbības un administratīvā procesa ietvaros, visbiežāk veicot darbības, lai pārtrauktu personu pretošanos vai nepakļaušanos, novērstu vai pārtrauktu uzbrukumu.

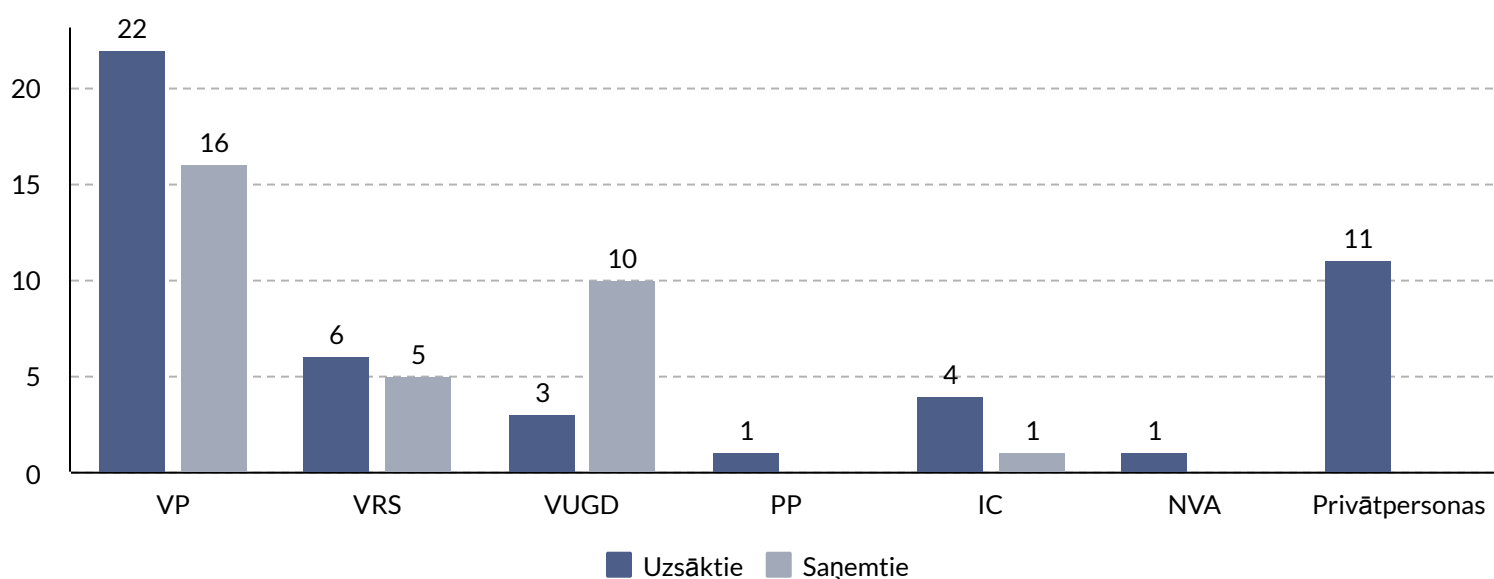
REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Analizējot kriminālprocesus, kas nav uzsākti par nodarījumiem valsts institūciju dienestā (kopā - 26 kriminālprocesi), konstatēts, ka tāpat kā 2020.gadā, 2021.gadā visvairāk kriminālprocesu ir uzsākti par noziedzīgiem nodarījumiem tautsaimniecībā – 7 kriminālprocesi (2020.gadā – 9). 3 gadījumos kriminālprocesi uzsākti par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. 1 kriminālprocess uzsākts par ziņu nesniegšanu un nepatiesu ziņu sniegšanu par līdzekļu piederību un patieso labuma guvēju); 1 kriminālprocess - par uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas un bez atļaujas; 2 kriminālprocesi uzsākti par nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizāciju.

Salīdzinot ar 2020.gadu, ir būtiski palielinājies uzsākto kriminālprocesu skaits par noziedzīgiem nodarījumiem pret īpašumu (2021.gadā - 6 kriminālprocesi, 2020.gadā - 3 kriminālprocesi).

Par noziedzīgiem nodarījumiem pret personas veselību tika uzsākts 1 kriminālprocess. Saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem pret jurisdikciju uzsākti 3 kriminālprocesi par apzināti nepatiesu ziņojumu sniegšanu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu nolūkā panākt kriminālprocesa uzsākšanu.

Par noziedzīgiem nodarījumiem pret dabas vidi (par nelikumīgām medībām) tika uzsākti 3 kriminālprocesi.

Kopumā 2018.-2021.gadā lielāka daļa uzsākto un pēc piekritības saņemto kriminālprocesu attiecas uz Valsts policijas nodarbināto iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem (2021.gadā - 38 kriminālprocesi (47,5%))

REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

2021.gadā Birojā pirmstiesas izmeklēšana pabeigta 84 kriminālprocesos.

84

P A B E I G T I

53,6% kriminālprocesi pabeigti, nosūtot tos kriminālvajāšanas uzsākšanai, lēmumu pieņemot vidēji 278 dienu laikā, kas ir par 14,5% mazāks laika patēriņš nekā 2020.gadā.

45

N O S Ū T Ī T I
K R I M I N Ā L V A J Ā Š A N A I

27

I Z B E I G T I

12

N O S Ū T Ī T I P Ē C
P I E K R I T Ī B A S

2021.gadā Birojs kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtījis 45 kriminālprocesus par 99 personu izdarītajiem 156 noziedzīgiem nodarījumiem.

Veiktā analīze rāda, ka 2021.gadā:

- par 28% samazinoties kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaitam par nodarījumiem valsts institūciju dienestā, tādā pašā līmenī kā 2020.gadā palika kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par kukuļņemšanu (12);
- uz pusi samazinājās kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par tīša miesas bojājuma nodarīšanu (2020.gadā - 6, 2021.gadā - 3);
- kriminālvajāšanai netika nosūtīti kriminālprocesi par dienesta pilnvaru pārsniegšanu saistībā ar vardarbību (2020.gadā - 5);
- nedaudz palielinājās kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošanu (2020.gadā - 4, 2021.gadā - 5);
- samazinājās kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par neizpaužamu ziņu izpaušanu (2020.gadā - 4, 2021.gadā - 1);
- palielinājās kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par valsts amatpersonas bezdarbību (2020.gadā - 1, 2021.gadā - 3);
- palielinājās kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par noziegumiem pret tikumību (2020.gadā nebija, 2021.gadā - 2);
- palielinājās kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaits par izvairīšanos no deklarācijas iesniegšanas (2019. un 2020.gadā nebija, 2021.gadā - 3).

REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

2021.gadā rosināts uzsākt
kriminālvajāšanu pret 99 personām, t.sk.:

- 36 Valsts policijas nodarbinātajiem;
- 15 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta nodarbinātajiem;
- 8 Valsts robežsardzes nodarbinātajiem;
- 3 Iekšlietu ministrijas Informācijas centra nodarbinātajiem;
- 37 privātpersonām.

■ VP (36.36%)
 ■ VUGD (15.15%)
 ■ VRS (8.08%)
■ IeM IC (3.03%)
 ■ Privātpersonas (37.37%)

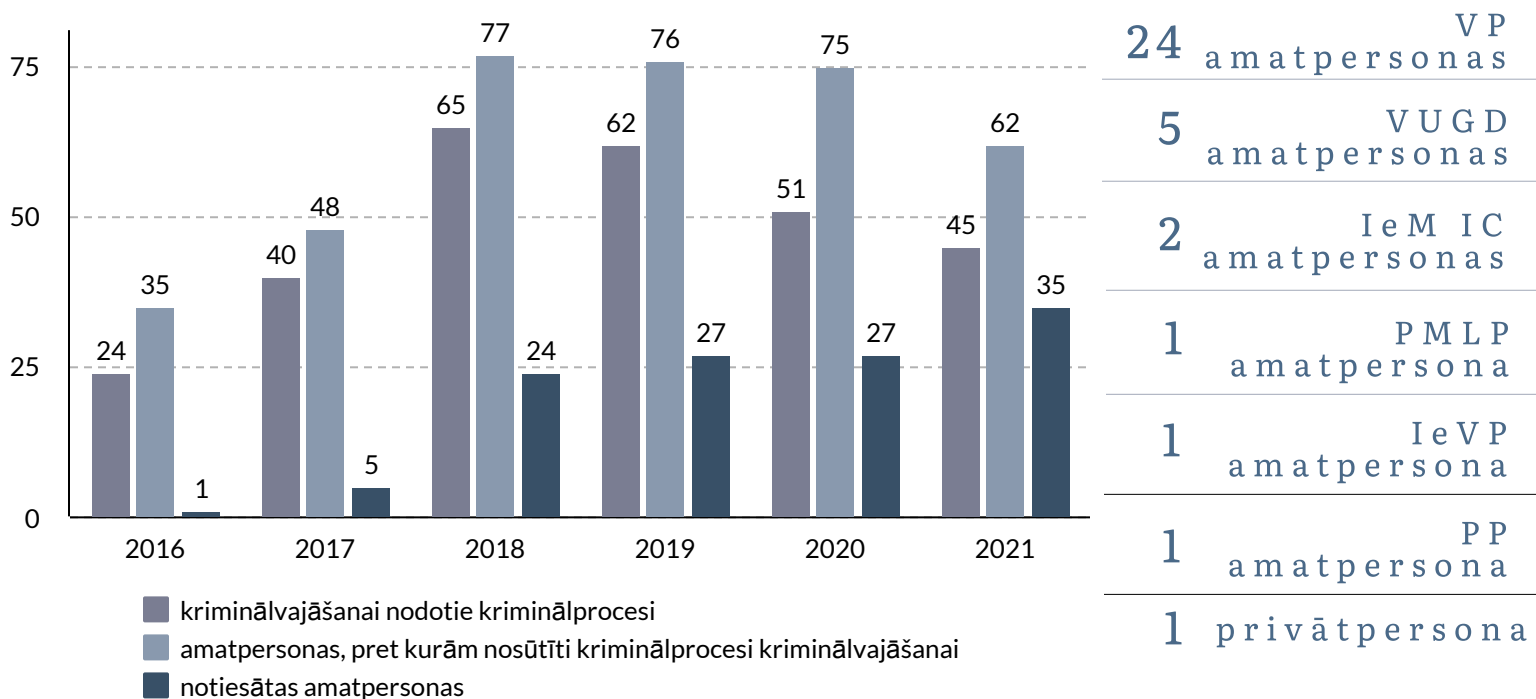
Analizējot Valsts policijas amatpersonu, pret kurām uzsākta kriminālvajāšana, raksturojošās ziņas, konstatēts, ka “pārkāpējs” ir vidēji 40 gadus vecs vīrietis, lielākajā daļā precējies, bez reģistrētām ilgtermiņa kredītsaistībām vai uzkrājumiem, dienesta pienākumus pilda vidēji 15 gadus, iepriekš disciplināri sodīts, neievēro dienesta disciplīnu un pat vairākkārt pieļāvis tās pārkāpumus.

KRIMINĀLVAJĀŠANAI NOSŪTĪTO KRIMINĀLPROCESU JOMAS UN IESAISTĪTĀS AMATPERSONAS

Noziedzīga nodarījuma veids	Kriminālprocesu skaits	Amatpersonu skaits
Kukuļošana	12	VP - 19, VRS - 1, privātpersonas - 20
Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana	5	VP - 7, IC - 1, privātpersonas - 4
Zādzība, krāpšana, piesavināšanās	4	VP - 2, VUGD - 2, VRS - 2, IC - 1, privātpersonas - 9
Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību	3	VP - 3
Tīšs vidēja smaguma miesas bojājums	3	VUGD - 3
Valsts amatpersonas bezdarbība	3	VP - 1, VRS - 4
Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā	3	VP - 2, VRS - 1
Neizpaužamu ziņu izpaušana	1	VP - 5
Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana	1	VP - 1, privātpersonas - 2
Dienesta viltojums	1	VP - 3, VUGD - 8
Citi noziedzīgi nodarījumi	9	VP - 2, VUGD - 3, VRS - 2, IC - 1, privātpersonas - 11

TIESU SPRIEDUMI

2021.gadā ir iztiesātas 36 krimināllietas un tiesa ir pieņēmusi notiesājošu spriedumu (un prokurors sastādīja priekšrakstu par sodu divām amatpersonām) 35 krimināllietās par 37 amatpersonām un 1 privātpersonu.

Notiesājošo spriedumu analīze apliecina, ka pēdējos gados pieaug Birojā izmeklēto kriminālprocesi ietvaros notiesāto amatpersonu skaits un prognozējams, ka šis skaits pieaugs arī nākamajos atskaite periodos.

NOTIESĀJOŠU SPRIEDUMU PIEMĒRI PAR NOZIEDZĪGIEM NODARĪJUMIEM VALSTS INSTITŪCIJU DIENESTĀ

Noziedzīga nodarījuma veidi	Amatpersonas/ nodarbinātie	Piespriestie sodi
Vardarbība, pildot dienesta pienākumus	4	4-12 mēneši nosacīti, liegums ieņemt amatu uz 2-3 gadiem, kaitējuma kompensācija 500 eiro solidāri un 900 eiro atsevišķi
Kukuļņemšana	1	brīvības atņemšana 2 gadi un 10 mēneši, mantas konfiskācija
Dienesta viltojums	1	piespiedu darbs 150 stundas, naudas sods - 2580 eiro
Neizpaužamu ziņu izpaušana	1	piespiedu darbs 110 stundas
Piesavināšanās	1	piespiedu darbs 100 stundas
Alkoholisko dzērienu nelikumīga glabāšana un realizācija	2	piespiedu darbs 250 stundas, konfiskācija - 4632 EUR (atzīta par noziedzīgi iegūtu mantu)
Narkotisko un psihotropo neatļauta iegādāšanās un glabāšana	1	3 gadi nosacīti

STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES 2020.-2022.gadam

1

MOTIVĒTS UN ZINOŠS PERSONĀLS

Svrīgākie snieguma rādītāji	2020.gads (izpilde)	2021.gads (prognoze/izpilde)
Papildus pārbaudei saņemto atteikuma materiālu īpatsvars pret kopējo pārbaudei nosūtīto atteikumu materiālu skaitu	8,78%	14%/8,88%
Papildizmeklēšanai saņemto kriminālprocesu īpatsvars pret kopējo kriminālvajāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaitu	0%	2%/2,2%
Ar darbu apmierināto nodarbināto īpatsvars pret Birojā nodarbināto skaitu	89%	ar darbu apmierināto nodarbināto īpatsvars ir prevalējošs
Nodarbināto īpatsvars, kas paaugstinājuši profesionālo kvalifikāciju pret Birojā nodarbināto skaitu	69,7%	47%/75,3%
Dienestu/ darba tiesisko attiecību pārtraukušo nodarbināto īpatsvars pret Birojā nodarbināto skaitu	9,2%	10%/15,9%

**Biroja darbs balstās uz tiesiskumu un likumību,
objektivitāti, profesionalitāti, godprātību,
konfidencialitāti un lojalitāti**

2

EFEKTĪVI IEKŠĒJIE PROCESI

Svarīgākie snieguma rādītāji	2020.gads (izpilde)	2021.gads (prognoze/izpilde)
Finansējuma izpilde attiecībā pret iestādei piešķirto finansējumu	99%	97%/98,33%
Atbilžu īpatsvars, kas sniegtas dokumentu izpildes termiņā pret kopējo sniegto atbilžu skaitu	99,96%	100%
Biroja iekšējās drošības risku iestāšanās gadījumu skaita samazinājums	-	gadījumu skaits samazinās

3

REZULTATĪVA NOZIEDZĪGU NODARĪJUMU ATKLĀŠANA, IZMEKLĒŠANA UN NOVĒRŠANA

Svarīgākie snieguma rādītāji	2020.gads (izpilde)	2021.gads (prognoze/izpilde)
Atklāto noziedzīgo nodarījumu skaits	137	90/ 156
Saņemto (izņemot anonīmo) iesniegumu skaits, kuru izskatīšana ietilpst Biroja kompetencē	649	1000/ 754
Uzticības tālrunī kopējo saņemto zvanu skaits	335	220/ 231
Vidējais kriminālprocesa izmeklēšanas termiņš (dienās) līdz kriminālprocesa pabeigšanai (izbeigti vai nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai)	319	240/ 278
Kopējais izmeklēto kriminālprocesu skaits pret pirmstiesas izmeklēšanu veicošo nodarbināto skaitu Birojā	11	14,5/ 12

Stratēģijā definētie prioritārie DARBĪBAS VIRZIENI

1

AMATPERSONU TIESISKA RĪCĪBA, PILDOT DIENESTA PIENĀKUMUS, KAS SAISTĪTI AR FIZISKA SPĒKA UN SPECIĀLO LĪDZEKĻU PIELIETOŠANU

2021.gadā novērota tendence samazināties noziedzīgo nodarījumu skaitam, kas saistīti ar vardarbību un izdarīti dienesta pienākumu pildīšanas laikā - Biroja uzsāktajos kriminālprocesos reģistrēti 3 šādi noziedzīgi nodarījumi (2020.gadā - 7, 2019.gadā - 13).

Neskatoties uz noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību un izdarīti dienesta pienākumu pildīšanas laikā, samazinājumu, jāatzīmē, ka vardarbīgas rīcības riski nav zuduši, jo noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā piemīt latentums, ko daļēji atklāj sabiedrisko domu pētījumi.

2021.gada aprīlī uzņēmuma "Latvijas Fakti" veiktās izpētes rezultāti liecina, ka 4% no respondentiem (n=1000) vai citi viņu māsaimniecības locekļi pēdējo 3 gadu laikā ir piedzīvojuši nelikumīgu rīcību no VP, VUGD, PMLP, VRS, IeM IC vai NVA nodarbinātā. No tiem par pārkāpumu ziņoja 47%. Savukārt 1% no respondentiem norādīja, ka nelikumīga rīcība tikusi piedzīvota no Pašvaldības policijas, Ostas policijas vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes nodarbinātā. No tiem par pārkāpumu ziņoja 38%. Būtiskākie neziņošanas iemesli attiecas uz neticību tam, ka tiks sasniegts rezultāts, nevēlēšanos iesaistīties pārkāpuma izskatīšanas procesā, iepriekšējo negatīvu pieredzi, nezināšanu par to kam ziņot, kā arī laika trūkumu.

AMATPERSONU TIESISKA RĪCĪBA, PILDOT DIENESTA PIENĀKUMUS, KAS VĒRSTA UZ IESTĀDES FINANŠU LĪDZEKĻU EKONOMIJU UN PAREDZĒTO MĒRĶU SASNIEGŠANU

2021.gadā veikta ienākumu-izdevumu analīze 48 fiziskām personām, kā arī 43 gadījumos veikta paralēlā finanšu izmeklēšana uz Biroja Pirmstiesas izmeklēšanas un operatīvo nodaļu pieprasījumu pamata. Atbilstoši Finanšu darījumu darba grupas (Financial Action Task Force - FATF) 30. rekomendācijai, proaktīva paralēlā finanšu izmeklēšana tiek veikta visos gadījumos, kad tiek izmeklēts predikatīvais noziedzīgais nodarījums.

2021.gadā prokuratūrai nosūtīti 45 kriminālprocesi (2020.gadā - 51) kriminālvajāšanas uzsākšanai pret 99 aizdomās turētām personām (62 Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu nodarbinātajiem un 37 fiziskām personām) par 156 noziedzīgiem nodarījumiem. 12 (27%) no kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītajiem kriminālprocesi bija saistīti ar kukuļošanu (2020.gadā - 12 kriminālprocesi; 24%), 5 kriminālprocesi (11%) – ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā (2020.gadā - 4 kriminālprocesi; 8%) un 4 kriminālprocesi (9%) – ar noziedzīgiem nodarījumiem, kas vērsti pret īpašumu (2020.gadā - 5 kriminālprocesi; 10%). Samazinājies to kriminālprocesu skaits, kas nosūtīti kriminālvajāšanas uzsākšanai par tišu miesas bojājumu nodarīšanu (2021.gadā - 3 kriminālprocesi (7%); 2020.gadā - 6 kriminālprocesi (12%)).

Atskaites periodā veikti šādi preventīvie pasākumi: sagatavotas analītiskas uzziņas un pieprasījumi par informācijas sniegšanu rīcībai risku novēršanai, t.sk. par koruptīvas rīcības riskiem, veikts iekšējās drošības risku monitorings, veikta iekšējās drošības risku pārvērtēšana Birojā, notikusi dalība starptautiskās un nacionāla mēroga konferencēs, sagatavotas infografikas, publicētas preses relīzes un informācija par Biroja konstatēto problemātiku, veikta spriedumu, t.sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu analīze.

STĀTS KORUPCIJAS PREVENCIJAS BIŅORS

Cīņa ar cēloņiem, ne tikai sekām!

NOZIEDZĪGU NODARĪJUMU NOVĒRŠANA

Biroja darbs preventīvo pasākumu pilnveidošanā ir vērsts uz to, lai novērstu noziedzīgus nodarījumus un apstākļus, kas izraisa noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, t.sk. Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu darbībā radušos būtisko pretlikumīgas rīcības risku identificēšanas un pārvaldīšanas sistēmas izvērtējumu, veicinātu risku grupā ietilpstošo amatpersonu izpratni par potenciāli pretlikumīgo darbību sekām un iestāžu reputāciju, t.sk. īstenojot Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas garantēto tiesību ievērošanu un aizsardzību.

2021.gadā saskaņā ar Preventīvo pasākumu plānu veikts 41 noziedzīgu nodarījumu novēršanas pasākums, kas vērsts uz informatīvu izglītošanu un iekšējās kontroles vides attīstīšanu (2020.gadā – 32; pieaugums - 21,9%).

Izglītojoši pasākumi

Dalība semināros, diskusijās par koruptīvas rīcības riskiem, to novēršanas mehānismiem un noziegumos cietušo personu aizsardzību.

Sabiedrības iesaiste

Ziņošanas iespēju pilnveidošana, t.sk. sadarbība ar biedrību "Skalbes", informatīvas infografikas, iestādes publiskās mājaslapas uzturēšana.

Analītiskās uzziņas

Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm par korupcijas un iepirkumu riskiem, t.sk. ceļu satiksmes uzraudzības jomā, vardarbīgas rīcības riskiem un migrācijas aktuāliem jautājumiem, kā arī nepieciešamajiem pasākumiem, lai novērstu nepatiesu ziņu norādīšanu amatpersonu deklarācijās.

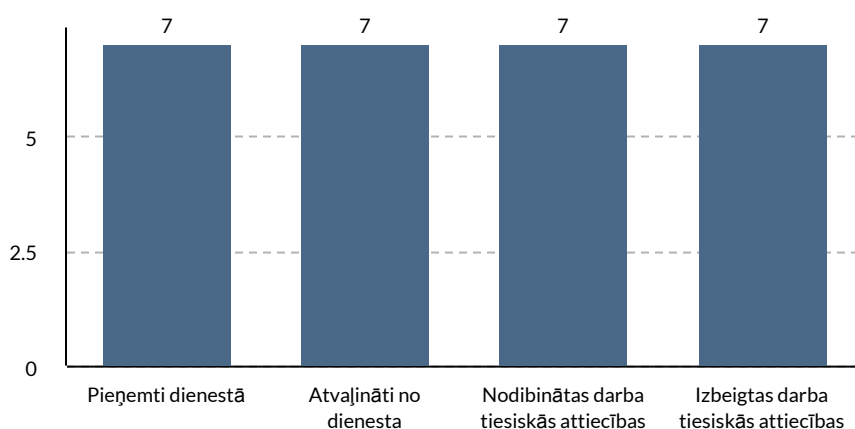
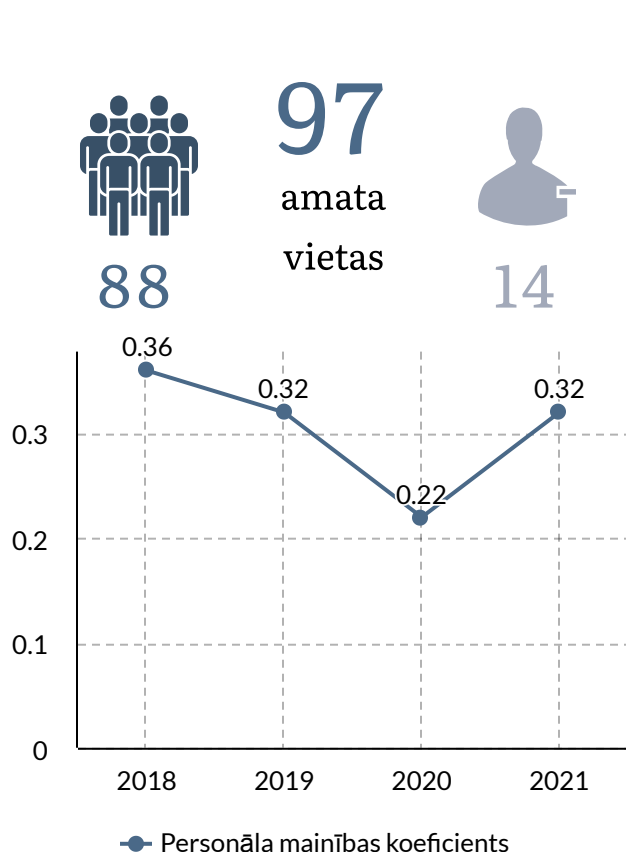
Iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana

Veikts Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu risku pārvaldīšanas sistēmas izvērtējums, ar mērķi novērtēt iestāžu nodarbināto pretlikumīgas rīcības risku identificēšanas un pārvaldīšanas mehānismu, lai identificētu iekšējās kontroles sistēmas vājos punktus.

Viena no Biroja vērtībām -
profesionāls personāls!

2021.gadā Biroja funkciju izpildes nodrošināšanai un iekšējo procesu efektīvizēšanai veiktas darba organizācijas izmaiņas, personāla profesionālās pilnveides pasākumi, kā arī izstrādāti un grozīti iekšējie normatīvie akti. Pandēmijas apstākļos tika nodrošināta Biroja darbības nepārtrauktība.

Covid-19 krīze ir ietekmējusi informācijas tehnoloģiju izmantošanas paaugstināšanu (elektronisko dokumentu aprīte, attālinātās sanāksmes, attālinātās mācības).

Vidējais faktiskais nodarbināto skaits 2021.gadā bija 88. Uz 31.12.2021. Birojā nokomplektēti 88,7% no amata vietām. Vakanto amata vietu lielāko daļu joprojām veido amatpersonu ar speciālām dienesta pakāpēm amata vietas. Dienestu/ darba tiesiskā attiecības uzsāka 14 nodarbinātie, bet pārtrauca 14 nodarbinātie.

89,8% no Birojā nodarbinātajiem ir ieguvuši augstāko izglītību, t.sk. 85,2% 2.līmeņa augstāko izglītību.

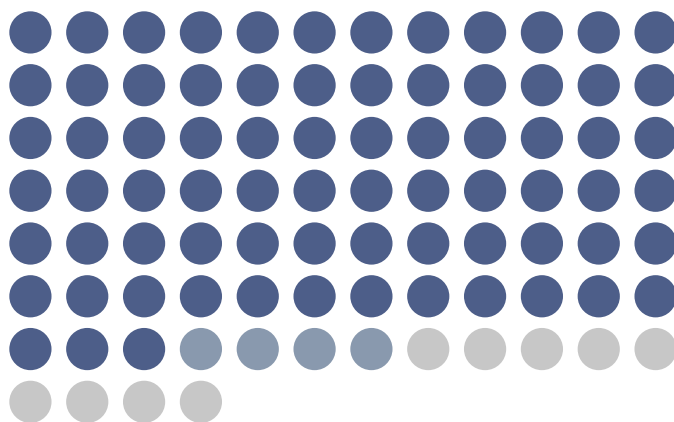
Birojā nodarbinātie

42

46

- 2.līmeņa augstākā izglītība (85.23%)
- 1.līmeņa augstākā izglītība (4.55%)
- Profesionālā vidējā/ vidējā izglītība (10.23%)

PERSONĀLA PROFESIONĀLĀ KVALIFIKĀCIJA

Īstenojot Iekšējās drošības biroja darbības stratēģijā 2020.-2022.gadam izvirzīto stratēģisko prioritāti, 2021.gada 14.janvārī Birojā tika apstiprināta personāla vadības politika. Personāla vadības politikas mērķis ir nodrošināt mūsdienīgu un efektīvu personāla vadības jautājumu risināšanas praksi Birojā. Personāla vadības politika atspoguļo personāla piesaistes, attīstības un motivācijas principus, pamatvērtības un darba vides kvalitāti.

2021.gadā Biroja nodarbinātie paaugstināja profesionālo kvalifikāciju mācībās un pieredzes apmaiņas pasākumos gan Latvijā, gan ārzemēs klātienē un tiešsaistes režīmā šādās jomās: izmeklēšana, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana, korupcijas novēršana un ēnu ekonomikas mazināšana, operatīvā darbība, informācijas aprīte un tehnoloģijas (t.sk. IT drošība), ekspertīzes veikšana, tiesības, publiskie iepirkumi, personāla vadība, lietvedības un arhīvu kārtošana, svešvalodas.

2021.gadā Biroja amatpersonas piedalījās mācībās un pieredzes apmaiņas pasākumos Valsts administrācijas skolas īstenotā ESF projekta Nr. 3.4.2.0/15/I/002 “Valsts pārvaldes cilvēkresursu profesionālā pilnveide korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomā”, Tiesu administrācijas īstenotā ESF projekta Nr. 3.4.1.0/16/I/001 “Justīcija attīstībai”, Ģenerālprokuratūras īstenotā Eiropas Komisijas projekta “Tieslietu speciālistu kompetences uzlabošana ekonomisko un finanšu noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanas uzsākšanā Baltijas valstīs” un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja īstenotā Eiropas Ekonomiskās zonas projekta “Atbalsts trauksmes celšanas sistēmas izveidei Latvijā” ietvaros.

VALSTS PAMATBUDŽETA IENĒMUMU UN IZDEVUMU IZPILDE 2021.GADĀ

42.00.00 "Iekšējās drošības biroja darbība"

Kods	Budžeta programmas/ apakšprogrammas/pasākuma/ posteņa nosaukums	Apstiprināts likumā, euro	Faktiskā izpilde, euro
I.	IENĒMUMI KOPĀ	3 980 458	3 972 038
7.0.	Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	3 980 458	3 972 038
II.	IZDEVUMI KOPĀ	3 980 458	3 972 038
1.0.	Uzturēšanas izdevumi	3 883 427	3 763 496
1.1.	Kārtējie izdevumi	3 410 013	3 282 064
1000	Atlīdzība	3 076 476	3 032 358
2000	Preces un pakalpojumi	333 537	249 706
1.5.	Uzturēšanas izdevumu transferti	473 414	481 377
7100	Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti	473 414	481 377
2.0.	Kapitālie izdevumi	97 031	208 545
5000	Pamatkapitāla veidošana	97 031	208 545

2021.gada budžeta neizpilde sastādīja ap 1%, kas pārsvarā bija saistīta ar atlikumiem atlīdzības izdevumos.

Kopumā piešķirtais finansējums ir nodrošinājis Biroja funkciju veikšanu un darbības rezultātu sasniegšanu.

Finanšu pārvaldība

Budžeta līdzekļu apguves komisija, kā pastāvīgi funkcionējoša Biroja institūcija, 2021.gadā regulāri veica budžeta izdevumu uzraudzību, veica saskaņotā Biroja 2021. gada budžeta projekta izmaiņu iniciēšanu, koordinēja budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem un pārraudzīja Biroja budžeta apguves procesu kopumā, kā arī savas kompetences ietvaros izvērtēja iegāžu veikšanas nepieciešamību un lietderību. Budžeta līdzekļu apguves komisija, citu darbu starpā:

- izskatīja 46 ziņojumus;
- veica izdevumu pārplānošanas pasākumus;
- izvērtēja un saskaņoja apropriācijas izmaiņu pieprasījumus;
- saskaņoja Biroja 2022.gada budžeta izdevumus;
- saskaņoja Biroja iepirkumu plānu 2022.gadam un priekšlikumus centralizēto iepirkumu plānam 2022.gadam.

Normatīvais regulējums

2021.gadā izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 18. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par speciālo līdzekļu veidiem un to lietošanas kārtību" (stājās spēkā 2022.gadā), iekšējie noteikumi "Kārtība, kādā Iekšējās drošības birojā veic publiskos iepirkumus un iegādes" un "Datu izvilkumu veikšanas kārtība".

Tika veikti grozījumi Iekšējās drošības biroja vadlīnijās "Vadlīnijas, veicot paralēlo finanšu izmeklēšanu", izstrādāta un apstiprināta "Personāla vadības metodika".

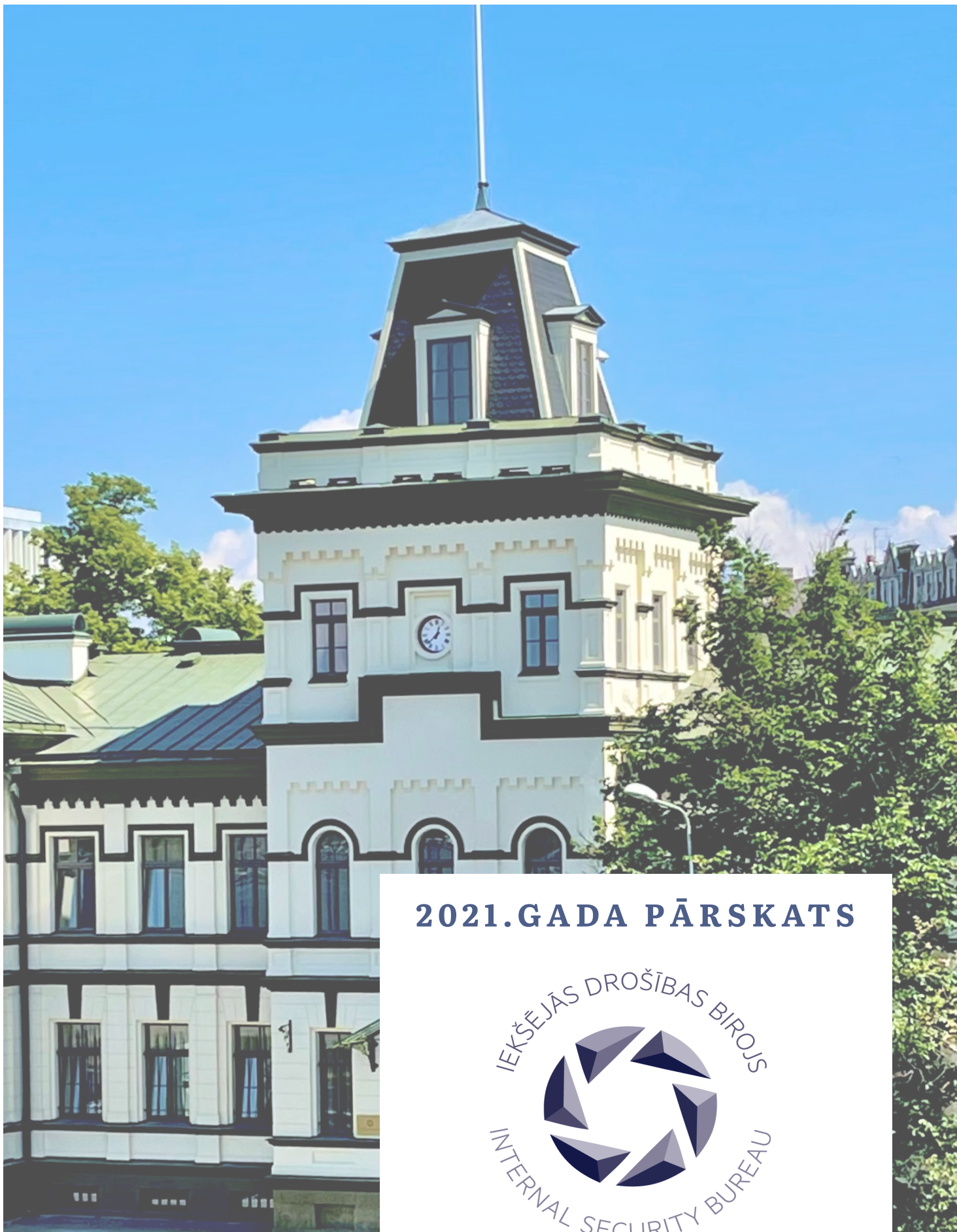
Tika sniegti 159 atzinumi par ārējo normatīvo aktu projektiem.

2022.GADA PRIORITĀTES

Noziedzīgu nodarījumu, kas saistīti ar vardarbību un prettiesiska mantiska labuma gūšanu novēršana, atklāšana un izmeklēšana, t.sk.:

- **risku identificēšana, iekšējās kontroles pilnveidošana**
- **Biroja darbības stratēģijas 2023.-2027.gadam izstrāde**

2021.GADA PĀRSKATS

Priekšējā vāka attēla autore: Madara Gritāne

W W W . I D B . G O V . L V